

**Харківський національний медичний університет
Кафедра дитячої хірургії та дитячої анестезіології**

**Освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського)
рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я»
за спеціальністю 228 «Педіатрія»**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вибіркова дисципліна

**Дитяча хірургія з дитячою анестезіологією. Граничні стани хірурга та гінеколога у
педіатричній практиці**

Силабус навчальної дисципліни
затверджений на засіданні кафедри дитячої
хірургії та дитячої анестезіології
Протокол від
“___” серпня 2020 року № ___

Завідувач кафедри

(підпис) проф. В.Б. Давиденко
(прізвище та ініціали)

“ ” 2020 року

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем професійної підготовки
педіатричного профілю
Протокол від
“ ” 20 року №

Голова методичної комісії ХНМУ з проблем
професійної підготовки
педіатричного профілю

(підпис) Гончарь М.О.
(прізвище та ініціали)

“ ” 2020 року

Харків – 2020 р.

Розробники: Данилова Вікторія Василівна, Лапшин Вячеслав Васильович.

Викладачі: Данилова Вікторія Василівна, Лапшин Вячеслав Васильович, Пащенко Костянтин Юрійович, Овчаренко Сергій Сергійович.

Інформація про викладача:

Данилова Вікторія Василівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології, спеціалізація «Дитяча анестезіологія».

Контактний тел.: +38067 749 76 65; E-mail: vikim6389@gmail.com

Лапшин Вячеслав Васильович – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології, спеціалізація «Дитяча хірургія».

Контактний тел.: +38099 380 41 43; E-mail: vlapshin1948@gmail.com

Пащенко Костянтин Юрійович – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології, спеціалізація «Дитяча хірургія».

Контактний тел.: +38050 529 16 67; E-mail: pky.pedsurg@gmail.com

Овчаренко Сергій Сергійович – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології, спеціалізація «Дитяча анестезіологія».

Контактний тел.: +380675711119; E-mail: serg123@i.ua

Контактний тел. та E-mail кафедри: тел., kharpedsurg@yahoo.com

Очні консультації: за попередньою домовленістю;

Он-лайн консультації: система Moodle, система ZOOM згідно з розкладом;

Локація: заняття проводяться в умовах КНП ХОР ОДКЛ № 1, дистанційно – у системах ZOOM або MOODLE

Інформація про дисципліну

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 3	освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 228 «Педіатрія»	Рік підготовки:
		6-й
		Семестр
		Лекції
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 60 самостійної роботи студента - 30	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	0 год.
		Практичні, семінарські
		60 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота

		30 год.
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю: залік

Освітня програма вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, кваліфікація освітня, що присвоюється – магістр, галузь знань - 22 Охорона здоров'я, спеціальність 228 «Педіатрія» складена на основі Закону України «Про вищу освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 01.02.2017 р. № 53 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266», відповідно до наказу МОН України від 01.06.2016 р. № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

Програма курсу визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітнього ступеню магістра, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Кафедра приймає кваліфікованих студентів будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам університету.

Посилання на відео-анотацію дисципліни (за наявності) і т.ін.

Сторінка дисципліни в системі Moodle (за наявності) -
<http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=60>

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Курс «Дитяча хірургія з дитячою анестезіологією. Граничні стани хірурга та гінеколога у педіатричній практиці» присвячений проблемам захворювань, що спричиняють порушення уродинаміки та акту сечовипускання, уродженим вадам розвитку сечовивідної системи та особливостям забезпечення супроводжувальної терапії при проведенні оперативних втручань у дітей із урологічною патологією та охоплює основні теми з дитячої хірургії, зокрема дитячої урології, та дитячої анестезіології та інтенсивної терапії.

Значна кількість часу на практичних заняттях відводиться на оволодіння практичними навичками з діагностики та лікування органів сечовивідної системи, зокрема вад розвитку. Практичні заняття передбачають курацію хворих дітей урологічного профілю у відділеннях хірургії, анестезіології та інтенсивної терапії в КНП ХОР «Обласна дитяча клінічна лікарня № 1» згідно з розкладом занять, а також під час індивідуальної роботи з кейсами за окремими темами.

Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних знань і практичних навиків, необхідних лікарям, що стикаються із хірургічною урологічною патологією. Програма циклу побудована за системою блоків, які включають питання діагностики, диференційної діагностики захворювань, що спричиняють порушення уродинаміки та акту сечовипускання у дітей, особливостям анестезіологічного забезпечення в дітей урологічного профілю, в тому числі новонароджених.

Викладання проводиться за принципами доказової медицини з використанням діючих стандартів (гайдлайнів) світових фахових товариств.

Курс охоплює основні практичні і теоретичні аспекти діяльності майбутнього педіатра, сімейного лікаря, неонатолога, дитячого хірурга, дитячого урологі та дитячого анестезіолога.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, біохімії, мікробіології, пропедевтики дитячих хвороб, фармакології та медичної рецептури, дитячої хірургії, а також мати практичні навички догляду за хворими педіатричного профілю. Та їх ведення у поліклінічних та стаціонарних умовах.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 6 року навчання, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Мета: забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в галузі педіатрії, а саме в дитячій хірургії та дитячій анестезіології, здатних розв'язувати комплексні проблеми анестезіолого-реанімаційного забезпечення в дитячій хірургії та лікування дітей із хірургічною урологічною патологією.

Основними завданнями курсу є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Медицина» другого рівню вищої освіти за спеціальністю 222 Медицина (дисципліна «Педіатрія»)

- Інтегральні компетенції:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та

невизначеністю умов та вимог.

- **Загальні компетентності:**

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- **Фахові компетенції у галузі дитячої хірургії та дитячої анестезіології:**

Навички опитування; здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів; здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання; здатність до визначення необхідного режиму лікування, характеру харчування при лікуванні урологічних захворювань; здатність до визначення принципів та характеру лікування урологічних захворювань; здатність до діагностування невідкладних станів; здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги; навички виконання медичних маніпуляцій; здатність до планування та проведення анестезіолого-реанімаційного забезпечення хірургічних хворих; здатність до ведення медичної документації.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти *соціальних навичок*:

- комунікативність (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі),
- робота в команді (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів),
- конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри),
- тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи),
- лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі).

Статус дисципліни: вибіркова; формат дисципліни змішаний - дисципліна, що має супровід в системі Moodle, викладання дисципліни, передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються доступні інформаційні інтерактивні технології (ZOOM, Moodle), очне та дистанційне консультування.

Методи навчання.

Для проведення занять використовуються клінічний (курація дітей із хірургічною урологічною патологією та підозрою на неї), фантомний, електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації, лекції), науковий (участь у наукових розробках з дисципліни), контрольний (тести, ситуаційні завдання, оцінка практичних навичок, захист клінічного кейсу)

Результати навчання.

Курс охоплює основні аспекти підготовки майбутнього педіатра, сімейного лікаря, неонатолога, дитячого хірурга або дитячого анестезіолога.

Згідно з програмою підготовки за навчальною дисципліною «Дитяча хірургія з дитячою анестезіологією. Граничні стани хірурга та гінеколога у педіатричній практиці» здобувач вищої освіти надбає теоретичні знання, методичну підготовку, практичні

уміння і навички з наступних напрямів:

- Нормальна та патологічна фізіологія сечовивідної, дихальної та серцево-судинної системи, нирок, шлунково-кишкового тракту, водно-електролітного балансу, кислотно-основного стану, можливі типи порушень та принципи їх корекції у дітей із хірургічною урологічною патологією
- Анатомо-фізіологічні особливості дітей різного віку з позиції анестезіолога
- Ідентифікувати особливості перебігу окремих вад розвитку, що призводять до порушення уродинаміки
- Діагностика та диференційна діагностика захворювань, що спричиняють порушення уродинаміки та акту сечовипускання
- Енурез у дітей в плані компетенції лікарів –педіатрів, невропатологів
- Проаналізувати причинно-наслідкові зв'язки виникнення порушення уродинаміки, синдрому лейкоцитурії в окремих хворих, обґрунтувати та сформулювати попередній клінічний діагноз
- Показання до консервативного та оперативного лікування хворих з вадами розвитку сечової та статеві систем
- Оцінка стану ВЕО та КОС і корекція їх порушень у дітей
- Сучасні аспекти анестезіологічного забезпечення дітей із урологічною патологією
- Гостра ниркова недостатність у дітей та інтенсивна терапія
- Гемодіаліз та інші методи замісної ниркової терапії
- Особливості знеболювання у дітей із урологічною патологією

Зміст дисципліни

Навчально-тематичний план дисципліни.

КУРС Актуальні питання дитячої анестезіології (90 год.) 3 кредити		
Теми практичних занять (60 год.)		
1	Семіотика урологічних захворювань у дітей різного віку. Сучасні методи обстеження та діагностики в дитячій урології.	5
2	Розлади сечовипускання, дізурія, затримка сечі, нетримання сечі. Анурія. Види анурії . Анурія у новонароджених	5
3	Міхурово-сечоводний рефлюкс, рефлюкс-нефропатія. Мегауретер. Сучасні методи лікування.	5
4	Вади розвитку сечостатевої системи (гідронефроз, міхурово-сечовідний рефлюкс, вади розвитку сечівника та сечового міхура) Крипторхізм.	5
5	Ниркова коліка у дітей: диференційна діагностика	5
6	Енурез у дітей в плані компетенції лікарів –педіатрів, невропатологів. Нейрогенний сечовий міхур.	5
7	Вроджені вади статевих органів. Сучасні підходи до лікування.	5
8	Пієлонефрит у дітей різного віку. Гнійний пієлонефрит, хірургічна тактика.	5
9	Синдром гострої мошонки. Травми СВС	5
10	Особливості пері операційного ведення дітей із урологічною патологією. Особливості у передчасно народжених новонароджених	5
11	Гостра ниркова недостатність у дітей. Інтенсивна терапія.	5
12	Особливості анестезіологічного забезпечення у дітей різного віку із хірургічною урологічною патологією	5
Разом		60
Теми самостійних робіт (30 год.)		

1	Септичний шок у дітей з урологічною патологією	5
2	Особливості регіонарної анестезії у дітей. Фармакологічні засоби для регіональної анестезії у новонароджених. Техніка каудальної анестезії у новонароджених	5
3	Допологова діагностика вад розвитку, що спричиняють порушення уродинаміки та акту сечовипускання	5
4	Сучасні методи обстеження та діагностики в дитячій урології. Особливості їх у новонароджених та дітей молодшого віку.	5
5	Гостра затримка сечі: диференційна діагностика, органічні та рефлексорні причини затримки сечі	5
6	Хірургія вад розвитку сечового міхура. Екстрофія сечового міхура.	5
Разом		30

Тематика практичних занять

1. Семіотика урологічних захворювань у дітей різного віку. Сучасні методи обстеження та діагностики в дитячій урології..

Нормальна та патологічна фізіологія сечовивідної системи, печінки, нирок, шлунково-кишкового тракту, водно-електролітного балансу, кислотно-основного стану, можливі типи порушень та принципи їх корекції у дітей. Фізичні та рентгенологічні методи дослідження (оглядова рентгенографія, екскреторна урографія, цистографія). Антеградна та ретроградна уретеропієлографія. Ендоскопічні методи дослідження (цистоскопія, пієлоскопія). Ультразвукові методи дослідження, доплерографія. Біопсія органів та тканин. Радіоізотопні методи дослідження. Особливості у дітей перших місяців життя. Сучасні шкали оцінки і моніторингу параметрів (таблиці стандартних відхилень та перцентильні графіки, комп'ютерні програми). Клінічна інтерпретація результатів за діючими класифікаціями та рекомендаціями світових товариств. Складання плану обстеження дитини із захворюваннями, що спричиняють порушення уродинаміки та акту сечовипускання. Диференційна діагностика в рамках мультидисциплінарної команди. Принципи менеджменту.

2. Розлади сечовипускання, дізурія, затримка сечі, нетримання сечі. Анурія. Види анурії . Анурія у новонароджених.

Збір анамнезу захворювання для повноцінної анамнестичної інформації про захворювання на основі клінічних, біохімічних та функціональних показників, оцінка ступіню порушення стану хворого, визначення сукупності і послідовності реанімаційних заходів та надання невідкладної допомоги. Особливості сечовипускання при нейрогенних розладах у дітей молодшого віку. План обстеження дітей з розладами сечовипускання. Лікувальна тактика. Стратегії менеджменту, що використовуються при невідкладних станах. Поняття про фактори ризику.

3. Міхурово-сечоводний рефлюкс, рефлюкс-нефропатія. Мегауретер. Сучасні методи лікування.

Збір анамнезу захворювання для повноцінної анамнестичної інформації про захворювання на основі клінічних, біохімічних та функціональних показників, оцінка ступіню порушення стану хворого. Класифікація ПМР. Поняття терміну «рефлюкс-нефропатія». Ендоскопічне лікування ПМР. Лікування відкритим операційним втручанням. Аналіз пропонуванних операцій. Оцінка результатів лікування. Диспансерне спостереження. Консервативне та санаторне лікування. Алгоритм лікувальних засобів. Лікувальна тактика. Стратегії менеджменту, що використовуються при невідкладних станах. Поняття про фактори ризику.

4. Вади розвитку сечостатевої системи

Збір анамнезу захворювання та ідентифікування окремих вад розвитку, що призводять до порушення уродинаміки на основі клінічних, біохімічних та функціональних показників, оцінка ступіню порушення стану хворого. Гідронефроз, вади розвитку сечівника та сечового міхура. Крипторхізм. Визначення сукупності і послідовності лікувальної тактики та надання невідкладної хірургічної допомоги. План обстеження новонародженого із вадами розвитку сечостатевої системи. Лікувальна тактика. Стратегії менеджменту, що використовуються при невідкладних станах. Поняття про фактори ризику.

5. Ниркова колика у дітей: диференційна діагностика.

Основні теорії патогенезу каменеутворення. Причини ниркової коліки та утворення каменів у сечовому міхурі. Головні клінічні прояви сечокам'яної хвороби, в залежності від віку дитини; розміру та розташування каменя, наявності інфікування. Трамбування допоміжних методів дослідження (УЗД, оглядова рентгенограма, екскреторна урографія, пневмоцистографія та висхідна урографія), лабораторних та біохімічних аналізів. Алгоритм дії лікаря при нирковій коліці та тактику ведення хворого. Сучасні підходи до лікування, визначення показань до оперативного лікування (апаратна літотріпсія, відкрита операція). Аналіз причинно-наслідкових зв'язків виникнення порушення уродинаміки, синдрому лейкоцитурії в окремих хворих, обґрунтування та формулювання попереднього клінічного діагнозу. Збір анамнезу захворювання для повноцінної анамнестичної інформації про захворювання на основі клінічних, біохімічних та функціональних показників, оцінка ступіню порушення стану хворого. План обстеження дітей із нирковою колікою. Лікувальна тактика. Стратегії менеджменту, що використовуються при невідкладних станах. Поняття про фактори ризику.

6. Енурез у дітей в плані компетенції лікарів–педіатрів, невропатологів. Нейрогенний сечовий міхур.

Аналіз причинно-наслідкових зв'язків виникнення порушення енурезу у дітей. Класифікація енурезу. Сучасні підходи до лікування (виробітки рефлексу, гормональне лікування). Нейрогенний сечовий міхур. Збір анамнезу захворювання для повноцінної анамнестичної інформації про захворювання на основі клінічних, біохімічних та функціональних показників, оцінка ступіню порушення стану хворого. План обстеження дітей із енурезом. Лікувальна тактика. Стратегії менеджменту, що використовуються при лікуванні. Поняття про фактори ризику.

7. Вроджені вади статевих органів. Сучасні підходи до лікування.

Особливості діагностики та лікування вроджених вад розвитку статевих органів (гіпоспадії, епіспадії, патологія статевих органів, крипторхізм, кіста сім'яного канатика, ячкова грижа, фімоз). Оцінка клінічних, біохімічних та функціональних показників, оцінка ступіню порушення стану хворого. План обстеження дітей. Лікувальна тактика. Стратегії менеджменту, що використовуються при лікуванні та невідкладних станах. Поняття про фактори ризику.

8. Пієлонефрит у дітей різного віку. Гнійний пієлонефрит, хірургічна тактика.

Аналіз причинно-наслідкових зв'язків виникнення синдрому лейкоцитурії в окремих хворих, обґрунтування та формулювання попереднього клінічного діагнозу. Збір анамнезу захворювання для повноцінної анамнестичної інформації про захворювання на основі клінічних, біохімічних та функціональних показників, оцінка ступіню порушення стану хворого. План обстеження дітей із нирковою колікою. Лікувальна тактика. Стратегії менеджменту, що використовуються при невідкладних станах. Поняття про фактори ризику.

9. Синдром гострої мошонки.

Перелік захворювань, які призводять до синдрому набряклої мошонки Етіологічні та патогенетичні фактори виникнення перекруту гідатіди Морган'ї та сім'яного канатику, гостро виниклого гідроцеле оболонки сім'яного канатика та яєчка. Особливості клінічного перебігу та діагностики захворювань, які супроводжуються синдромом „гострої мошонки”. Сучасні методи та обсяг хірургічного втручання при перекрутах гідатід та сім'яного канатика, гостро виниклого гідроцеле яєчка. Визначення анатомічних структур сечо-статевої системи, що підлягають ушкодженню. Алгоритм дії лікаря при травматичних ушкодженнях та визначити тактику ведення конкретного хворого. Збір анамнезу захворювання для повноцінної анамнестичної інформації про захворювання на основі клінічних, біохімічних та функціональних показників, оцінка ступіня порушення стану хворого, визначення сукупності і послідовності надання невідкладної допомоги. Стратегії менеджменту, що використовуються при невідкладних станах. Поняття про фактори ризику.

10. Особливості пери операційного ведення дітей із урологічною патологією.

Особливості у передчасно народжених новонароджених

Оцінка стану ВЕО та КЛС у дітей та корекція їх порушень. Критерії діагностики та корекції гіповолемії у дітей. План обстеження дитини із порушеннями ВЕО та КЛС. Критерії та клінічні ознаки дегідратації та гіпергідратації. Критерії та клінічні ознаки порушень електролітного обіму. Критерії та клінічні ознаки порушень кислотно-лужного стану. Стратегії менеджменту, що використовуються при порушеннях ВЕО та КЛС. Інфузійно-трансфузійна терапія у дітей із урологічною патологією. Характеристика інфузійних середовищ. Математичне визначення доз інфузійних препаратів. Особливості інфузійної терапії у новонароджених Основні питання трансфузіології, ентерального та парентерального травлення у новонароджених. Особливості ентерального та парентерального травлення у дітей в тяжкому стані. Особливості післянаркозного періоду та післяопераційні ускладнення у дітей з урологічною патологією.

11. Гостра ниркова недостатність у дітей. Інтенсивна терапія.

Особливості інтенсивної терапії дітей із гострою нирковою недостатністю. Гемодіаліз та інші методи замісної ниркової терапії. Показання та техніка проведення. Медикаментозне лікування гострої ниркової недостатності у дітей. Особливості фармакокінетики та фармакодинаміки основних засобів, що використовуються для лікування гострої ниркової недостатності у дітей. Сучасні аспекти контролю та менеджменту при гострій нирковій недостатності у дітей.

12. Особливості анестезіологічного забезпечення у дітей різного віку із хірургічною урологічною патологією

Техніка маскового, ендотрахеального наркозу у дітей. Техніка внутрішньовенної анестезії у дітей різних вікових груп. Регіонарна анестезія у дітей. Премедикація у дітей та особливості застосування засобів для премедикації у новонароджених. Апаратура, прилади та інші застосування для наркозу у дітей.

Рекомендована література

1. Азбука кислотно-щелочного состояния: метод.указ.для врачей–интернов детских анестезиологов/сост. Межирова Н.М, Кравцова Г.Д, Данилова В.В., Коваль А.В., Овчаренко С.С.-Харьков,2015.- 29 с.
2. Вади розвитку у дітей : навчально-методичний посібник / В. А. Дігтяр, В. І. Сушко, Л. М. Харитонюк [та ін.] – Дніпропетровськ, 2011. – 334 с.

3. Гордеев В.И., Александрович Ю.С. Педиатрическая анестезиология-реаниматология. Частные разделы.- С.-Пб.- 2019.- 409 с.
4. Данилова В.В., Овчаренко С.С., Пащенко Ю.В., В'юн В.В. Особливості анестезіологічного забезпечення у новонароджених : Методичні рекомендації для лікарів-інтернів дитячих анестезіологів.- Харків: ХНМУ, 2018.- 48 с.
5. Детская анестезиология и реаниматология (под ред. В.А.Михельсона) М.Медицина, 2012. – 478с.
6. Дитяча хірургія; Навчально – методичний посібник; Дніпропетровськ 2011. 332 с. 295-304с.
7. Критерии оценки тяжести состояния пациентов в детской анестезиологии: учеб. пособие / Н.М. Межирова, В.В. Данилова, С.Н. Белогуров, М.В. Сеницкая. – Харьков: ХНМУ, 2011. – 40 с.
8. Куликова Т.М., Глыбочко П.В., Морозов Д.А. и др. «Атлас по детской урологии», 2009.-160с.
9. Пугачев А.Г. Детская урология.- 2009.-844с.
10. Робинсон Н., Холл Дж. Анестезиология sine qua non: как анестезиологу выжить самому и сохранить жизнь больному./ Пер. с англ. Под ред. А.М.Цейтлина.- М.:БИНОМ, 2008.- 224 с.
11. Разин М.П., Галкин В.Н., Сухих Н.К. «Детская урология – андрология» учебное пособие , 2011.-128с.
12. «Сечовий синдром у практиці сімейного лікаря». Науково-практичне видання. ВД «Медичний маркетинг», Київ, 2017.-19с.
13. Сушко В. И. Пороки развития и хирургические заболевания новорожденных : методическое пособие для студентов-иностранцев / В. И. Сушко. – Днепропетровск, 2000. – 30 с.
14. Congenital anomaly band, a rare cause of intestinal obstruction in children. Case report / A. Galván-Montaña, M. Trejo-Ávila, S. García-Moreno, A. Pérez González // Cir. Cir. – 2016. – PII: S0009-7411(15)00261-3. – DOI: 10.1016/j.circir.2015.10.011.

Політика та цінності дисципліни.

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Проведення курації пацієнтів можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію).

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Поведінка в аудиторії

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять

- дозволяється:
 - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
 - пити безалкогольні напої;
 - фотографувати слайди презентацій;
 - брати активну участь у ході заняття).
- заборонено:
 - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Плагіат та академічна доброчесність

Кафедра дитячої хірургії та дитячої анестезіології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен здобувач вищої освіти має знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі: необхідні зміни у силабусі затверджуються на методичній комісії ХНМУ з проблем професійної підготовки педіатричного профілю та оприлюднюються на сайті ХНМУ, сайті кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології ХНМУ.

Політика оцінювання

Організація поточного контролю. Викладачі слідкують за тим, щоб кожен студент отримав необхідну компетенцію в областях, що входять до тем практичних занять. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: тести, розв'язання ситуаційних задач, трактування та оцінка результатів лабораторних досліджень, методика призначення терапії, контроль засвоєння практичних навичок. Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД) на кожному практичному занятті здійснюється за традиційною 4-бальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Оцінка з дисципліни. Підсумкове заняття (ПЗ) проводиться згідно з програмою навчальної дисципліни протягом семестру за розкладом, під час занять. Оцінка з дисципліни виставляється студенту на останньому (підсумковому) занятті. Підсумковий бал за ПНД та підсумкове заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми (с точністю до сотих), які перераховуються у бали відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...» з використанням таблиці 2 або середню оцінку (с точністю до сотих) за ПНД та її перерахунок у бали за ЕСТС викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу АСУ. Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент за поточну діяльність під час вивчення дисципліни, становить 120 балів, максимальна кількість балів - 200 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного

контролю теми на відповідному занятті.

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за виконання завдань викладача:

- доповідь реферата на практичному занятті 0 – 2 бали;
- доповідь з презентацією на практичному занятті 0 – 3 бали,
- доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 0 – 5 балів;
- участь у Всеукраїнській олімпіаді – 5 – 10 балів

Бали за індивідуальні завдання студента (загалом не більше 10 балів) можуть додаватись, як заохочувальні додаткові бали до підсумкового балу за поточну навчальну діяльність, вираховану з використанням таблиці 2 і входять в склад оцінки з дисципліни.

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни (поточна навчальна діяльність - **ПНД**) та підсумкового заняття (**ПЗ**) студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни, становить - 200, мінімальна – 120 балів.

Після закінчення викладання дисципліни «Актуальні питання дитячої анестезіології» студент отримує залік.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

1. Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД). Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...» (таблиця 2).

2. Оцінка з дисципліни. Підсумковий бал за ПНД та підсумкове заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми, які перераховуються у бали з використанням таблиці 2.

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за виконання завдань викладача: доповідь реферата на практичному занятті 0 – 2 бали; доповідь з презентацією на практичному занятті 0 – 3 бали, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 0 – 5 балів; участь у Всеукраїнській олімпіаді – за кожний вид діяльності 5 – 10 балів (загалом не більше 10 балів), які можуть додаватись, як заохочувальні додаткові бали до підсумкового балу за поточну навчальну діяльність, вирахованому з використанням таблиці 2 і входять в склад оцінки з дисципліни.

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200- бальна шкала	4-бальна шкала	200- бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4.27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Завідувач кафедри
дитячої хірургії та дитячої анестезіології,
професор, д. мед. н.

Давиденко В.Б.